

Nova skupnost za uresničitev starih pričakovanj

Lahko zapišemo, da se je delo iniciativnega odbora za ustanovitev samoupravne stanovanjske skupnosti občine Ljubljana-Siška približalo uspešnemu zaključku: v petek, 18. oktobra 1974 je prišlo na podpis samoupravnega sporazuma o ustanovitvi te interesne skupnosti več kot 75 % vseh ustanoviteljev. Od 179 delovnih organizacij in temeljnih organizacij združenega dela naše občine je sporazum podpisalo 135 upravičencev. Zbrane pooblaščenke podpisovalce je najprej pozdravil predsednik iniciativnega odbora tov. Slavko Krušnik, daljši nagovor o pomenu tega podpisovanja pa je imel predsednik občinske konference SZDL tov. Stanko Hvale.

Izredni odziv ustanoviteljev (večina zamudnikov je sporazum podpisala v naslednjih dneh) dokazuje, da delovni ljudje v združenem delu pripisujejo ustanovitvi te skupnosti velik pomen. Po sprejemu obeh novih ustav je vpliv države izločen še s področja stanovanjskega gospodarstva, kjer se — tako kot še marsikje drugje — uveljavlja kot nosilec dogajanja delavski razred prek svojih delegatov, stanovanjci v krajevni skupnosti prek svojih delegatov in drugi prizadeti družbeni dejavniki. Lahko smo prepričani, da bodo delavci-delegati uspešno upravljali z družbenim bogastvom — družbenim stanovanjskim fondom, ki je že zdaj skoraj ves združen v samoupravni skupnosti.

Samoupravni sporazum je bil v javni razpravi od letošnjega junija in ni doživel kakih bistvenih kritik ali pripomb. Edina bistvena sprememba, ki jo je iniciativni odbor vnesel v določila sporazuma, se nanaša na formiranje treh samoupravnih enot za gradnjo stanovanj, za družbeno pomoč in gospodarjenje s stanovanji. V javni razpravi se je namreč izkristaliziralo stališče, da formiranje samoupravnih enot, ki bi bile tudi pravne osebe, ne bi bilo povsem v duhu z novo ustavo, pa tudi enotna stanovanjska politika, ki jo mora zagotoviti prav stanovanjska skupnost, ne bi bila povsem uresničljiva. Zato je prevladovalo stališče, ki so ga sprejeli tudi iniciativni odbori drugih ljubljanskih občin, da se v ta namen za ta področja oblikujejo trije odbori.

Skupščina samoupravne stanovanjske skupnosti bo štela 99 članov, imela pa bo predsednika, izvršilni odbor, že omenjene 3 odbore s po najmanj 12 člani (toliko članov bo imela tudi delegacija za mestno stanovanjsko skupnost), poravnalni svet in posebej izvoljen odbor delavske kontrole; po potrebi bo skupščina oblikovala še druge odbore. Največje število delegatov bodo dali delavci v združenem delu (približno enega na 1000 zaposlenih), zatem pa stanovanjci prek krajevnih skupnosti (na 2000 stanovanjcev enega, kar je razmerje, ki ustreza vlogi in pričakovanemu vplivu delegatov).

Pristop k samoupravnemu sporazumu pomeni seveda šele začetek dela po novih načelih. Konkretna obveznost in pravice bodo urejene s pogodbami med skupnostjo in njenimi člani. Delovnim organizacijam bo še vedno ostajal dosedanj delež stanovanjskega prispevka, s katerim bodo povsem avtonomno reševale stanovanjske probleme, ki se jim bodo zdeli najnujnejši. Ob tem pa se bo bistveno zmanjšala vloga nekaterih dosedanjih organizacij, ki so se ukvarjale s stanovanjskim gospodarstvom, saj se bo novoustanovljena

stanovanjska skupnost pojavljala tudi kot investitor, kot naročnik novih stanovanjskih gradenj — za razliko od sedaj, ko so gradila stanovanja gradbena podjetja in druge organizacije, ki so — razumljivo — iskale pri teh gradnjah za tržišče najprej svoj interes, medtem ko je bil interes ljudi z nerešenimi stanovanjskimi problemi potisnjen v ozadje.

Težišče dela v zvezi z novimi gradnjami pa ne bo na nivoju občin, saj je bilo v dosedanjih razpravah dovolj jasno poudarjeno, da je Ljubljana enotno stanovanjsko območje, ki ga je treba obravnavati kot urbanistično, gradbeno in komunalno celoto. Odločitve ostajajo v pristojnosti občinskih stanovanjskih skupnostih, kar pa ne bo oviralo načrtne in usmerjene stanovanjske graditve in politike.

Prepričani smo, da bo nova samoupravna stanovanjska skupnost uspešno upravljala nove in zahtevne naloge s stanovanjskega področja, predvsem v tem smislu, da bo znala prisluhniti potrebam tistega dela občanov, ki so bili do sedaj — kljub prizadevanjem družbe — glede tega dokaj zapostavljeni.

S. K.

BESEDO IMAJO DELEGATI

Preobširno gradivo

Mojca Ipavc

Tovarna modnih pletenin Rašica iz Gameljna pri Ljubljani je doma in v svetu poznana po svojih kvalitetnih proizvodih. Ob našem obisku pa nas je predvsem zanimalo, kako v Rašici uresničujejo samoupravljanje in kako so zaživi delegatski odnosi. O tem smo se pogovarjali z vodjo njihove delegacije v zboru združenega dela občinske skupščine Ljubljana-Siška Mojco Ipavc, vhodno kontrolorko.

»Rašica je sestavljena iz petih obratov v Gameljah, Moravčah, Ambrusu, Šentvidu pri Stični in Horjulu. Vsi obrati razen Gameljskega zaposlujejo manjše število delavcev, imajo pa tudi probleme s strokovnimi kadri. Zato smo se po dolgotrajni razpravi odločili za ustanovitev samo ene temeljne organizacije združenega dela, v kateri je zaposleno okrog 920 delavcev, ki letno ustvarijo za 122.886.000 din celotnega dohodka. Pokazalo pa se je, da

je ena TOZD premalo, če hočemo, da bo delavec postal res tudi samoupravljevec. Odločili smo se, da bo sedaj vsak obrat svoja TOZD, s čimer bo neposrednim proizvajalcem omogočeno resnično samoupravljanje, da bodo lahko odločali o najpomembnejših vprašanjih svojega dela.

»Kako pa je organizirana vaša delegacija za zbor združenega dela?»

»Sestavljena je iz devetih članov, od tega je kar osem žensk, šest pa jih je iz neposredne proizvodnje. To je razumljivo, saj v naši organizaciji ženske predstavljajo več kot 90 % vseh zaposlenih. Pred vsako sejo zbora imamo sestanek, na katerem se dogovorimo o naših stališčih do vprašanj, ki so na dnevnem redu zbora. Moram pa reči, da delegatski sistem v naši organizaciji še ni zaživel v polni meri. Vzrok za to je treba iskati predvsem v veliki zaposlenosti žensk. Kako pa naj žena, ki dela osem ur v tovarni, doma pa jo čakajo mož in otroci, še najde čas za prebiranje gradiva? Zato tudi naši sestanki niso dovolj ustvarjalni, saj žene ne morejo povedati svojega mnenja, če problema ne poznajo. Pri vseh pa je čutiti veliko resnost in odgovornost za sprejete naloge.«

»Kako pa ste zadovoljni z gradivom za seje zbora?»

»Gradivo je napisano preveč strokovno z raznimi analizami in tabelami, obenem pa je tudi preobširno. Neposredni proizvajalec takega gradiva ne bere, ker ga pač ne razume. Zelela bi si tudi, da bi gradivo dobivali nekoliko hitreje. Zelo sem zadovoljna s tem, da del gradiva objavljate v Javni tribuni, saj je s tem dostopno vsem delovnim ljudem in občanom občine Šiška.«

France Kmetič

PRIJETNO SREČANJE

Ob tednu otroka in dnevu pionirjev je društvo prijateljev mladine Dravije priredilo literarni večer in ob tej priložnosti povabilo mladinsko pisateljico Branko Jurca, ki je pionirjem pripovedovala o svojem življenju in prebirala svoja dela. Zatem se je med mladimi poslušalci in pisateljico razvil prisrčen razgovor.

Ob tednu otroka je obiskal mlade Dravljčane tudi vokalno-instrumentalni kvintet Franca Bogolina iz Sentvida. Po pozdravnem nagovoru predsednika DPM Dravije Pavla Segule je ansambel zaigral nekaj domačih skladb, vmes pa so zapeli nekaj domačih pesmi. Njihovo izvajanje je bilo poslušalcem zelo všeč, o čemer priča tudi prisrčen aplavz obiskovalcev.

PLANINSKI TABOR V ZADNJICI

Planinsko društvo »Smarna gora« je pripravilo od 4. 8.—11. 8. 1974 za svoje člane tabor v dolini Zadnjice v Trenti. Tabora se je udeležilo 28 članov. Število članov je bilo omejeno, ker društvo nima zadostnega števila šotorov.

Predvidene štiri ture so popolnoma uspele. Na ture je hodilo povprečno 18 udeležencev tabora.

Takih planinskih taborov si še želimo in mislimo, da tako neposreden stik z naravo, kot ga nudi tabor, lahko samo pozitivno vpliva na človeka.

Marko Sešek